

HAL: 199 /2017

139 § KEMINMAAN KUNNAN LAUSUNTO HALLITUKSEN ESITYSLUONNOKSESTA EDUSKUNNALLE KOSKIEN MAAKUNTIEN RAHOITUSTA KOSKEVAN LAIN TÄYDENTÄMISTÄ

Valtiovarainministeriö pyytää lausuntoa hallituksen esitysluonnoksesta maakuntien rahoitusta koskevan lain täydentämisestä. Lausunto tulee antaa 13.4.2017 mennessä.

Lakiesitysluonnoksen pääasiallinen sisältö on seuraava:

Maakuntien rahoituksesta annettavaksi ehdotetun lain (rahoituslakiehdotus) mukaiset rahoituksen määräytymisperusteet ja valtion rahoituksen kustannuspohja poikkeavat sisällöllisesti monelta osin siitä tavasta, jolla tällä hetkellä rahoitetaan valtiolta maakunnille siirtyvät tehtävät. Valtiolta siirtyvien tehtävien osalta tehtävien toimintamenot sekä eräät muut näihin tehtäviin kytkeytyvät maa- ja metsätalousministeriön, liikenne- ja viestintäministeriön, työ- ja elinkeinoministeriön, sosiaali- ja terveystieteiden ministeriön sekä ympäristöministeriön pääluokkien määrärahat budjetoidaan vuodesta 2019 alkaen maakuntien valtionrahoitusmomentille. Valtion rahoitus jaetaan tältä momentilta maakunnille laskennallisiin tekijöihin perustuen, kun nykyään jako valtion virastoille tapahtuu virastokokoonaisuuskohtaisilta toimintamenomomenteilta tulosohejausprosessissa tulossopimuksin.

Valtion rahoituksen tarkoituksena on varmistaa, että kaikilla maakunnilla on olosuhteista ja maakunnan asukkaiden palvelutarpeiden eroista huolimatta edellytykset toteuttaa lakisääteiset tehtävänsä. Valtion rahoitus olisi maakunnalle pääosin yleiskatteellista, joten maakunta päättäisi rahoituksen käytöstä ja kohdentamisesta toimivaltansa rajoissa. Osaan maakunnille osoitetuista tehtävistä rahoitus kohdistettaisiin kuitenkin erillisrahoituksena tehtävien ja niiden rahoituksen luonteen vuoksi.

Esitykseen sisältyvien laskennallisten kustannusten määräytymisperuste-ehdotusten lähtökohtana on ollut jo valmistellun rahoituslakiehdotuksen sääntelytapaa noudattaen yksinkertainen, maakuntatasolla eri puolilla maata maakuntien toiminnan kustannusten keskeiset perusteet kattava malli. Maakunnan muiden tehtävien rahoituksen tarkoituksenmukaiseksi kohdentamiseksi rahoituslakiehdotukseen lisättäisiin uusina määräytymistekijöinä kasvupalvelua ja maatalousyrittäjien lomituskuvaavat kertoimet sekä maakunnan muiden tehtävien asukastiheyskerroin. Lisäksi asukasperusteisen rahoituksen painoa kasvatettaisiin. Rahoituksen kokonaismäärän kasvaessa ehdotukseen jo sisältyvien määräytymistekijöiden painot muuttuisivat, vaikka niiden perusteella kohdennettavan rahoituksen määrä pysyy ennallaan.

Rahoituslakiehdotuksen 6 §:ään sisältyy säännös myös varainhoitovuoden arvioidun kustannustason muutoksen huomioon ottamisesta. Arvioitu kustannustason muutos otettaisiin täysimääräisesti huomioon sosiaali- ja terveydenhuollon tehtävien laskennallisessa rahoituksessa. Muiden tehtävien osalta laskennalliset kustannukset tarkistettaisiin vain osittain vastaamaan maakuntaindeksiin mukaan määräytyvää arvioitua kustannustason muutosta. Maakunnille siirtyvien tehtävien nykyisessä valtion

talousarvioon sisältyvässä rahoituksessa kustannustason muutosta ei oteta säännönmukaisesti huomioon. Maakuntien rahoituksen perustues-
sa pääosin valtionrahoitukseen kustannustason muutos otettaisiin osit-
tain huomioon rahoituksen mitoituksessa, jotta maakunnilla on riittävät
edellytykset hoitaa niille osoitetut tehtävät.

Lisäksi rahoituslakiehdotukseen sisältyvään maakunnan rahoituksen
harkinnanvaraiseen korotukseen ehdotetaan sisällytettävän siirtymäai-
kana erityinen erä, jolla voitaisiin tasoittaa siirtymäkaudella tapahtuvia
merkittäviä rahoituksentason alenemia.

Maakuntien saama yleiskatteellinen rahoitus on pienimmillään 2 976 eu-
roa / asukas ja suurimmillaan 4 196 euroa / asukas vuonna 2019. Siir-
tymäkauden jälkeen rahoitus muuttuisi niin, että yleiskatteellinen rahoi-
tus olisi pienimmillään 2 956 euroa / asukas ja suurimmillaan 4 096 eu-
roa / asukas vuonna 2024. Rahoituksen lähtötasosta siirryttäisiin porras-
tetusti viiden vuoden siirtymäkauden aikana lopulliseen rahoitustasoon.
Siirtymäkausi tasoittaa merkittävästi maakuntien muutosta ja mahdolis-
taa maakuntien toiminnan sopeuttamisen laskennallisen mallin rahoitus-
tasoon. Siirtymä-kauden aikana yksittäisen maakunnan rahoituksen
vuosimuutos olisi nykyisten laskelmien perusteella enintään noin +40
euroa / asukas ja -25 euroa / asukas.

Maakuntalain, sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain
ja pelastustoimen järjestämisestä annetun lain voimaannpanolain (jäljem-
pänä voimaannpanolaki) 20 §:n mukaan kunnan käytössä ja omistukses-
sa olevat, maakunnan järjestämisvastuulle siirtyvän toiminnan käytössä
olevat toimitilat siirtyisivät vuokrasopimuksen nojalla maakunnan hallin-
taan siirtymäkauden eli kolmen vuoden ajaksi.

Voimaannpanolain säännöksistä seuraa valtionavustuslaissa sekä sosi-
aali- ja terveydenhuollon suunnittelusta ja valtionavustuksesta annetus-
sa laissa tarkoitettuja omaisuuden hallinnan ja omistusoikeuden luovu-
tuksia. Uudistuksen seurauksena saattaa myös syntyä tilanteita, joissa
osin valtioavustuksilla rakennettuja tai korjattuja toimitiloja jää kokonaan
käyttämättä tai siirtyy alkuperäisestä käyttötarkoituksesta poikkeavaan
käyttöön. Näitä vaikutuksia on arvioitu nyt täydennettävänä olevan halli-
tuksen esityksen vaikutusarviointiosassa.

Voimaannpanolakiin esitettävällä säännöksellä varmistettaisiin, että uu-
distuksen toimeenpanon seurauksena kunnilta tai kuntayhtymiltä ei ryh-
dytä perimään takaisin sosiaali- ja terveydenhuollon tai pelastustoimen
toimitiloihin myönnettyjä valtionavustuksia, jos toimitilan käyttötarkoituk-
sen, hallinnan tai omistusoikeuden muutos tai jääminen kokonaan pois
käytöstä ei johdu kunnan tai kuntayhtymän vaikutusmahdollisuuksien pii-
rissä olevasta syystä, vaan nimenomaan uudistuksen toimeenpanosta.

Liite 60

Liitteenä lausuntopyyntö ja lakiluonnos

Kunnanjohtajan esitys:

Kunnanhallitus toteaa Keminmaan kunnan lausuntona, että Keminmaan
kunta korostaa Maakuntalain, sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä
annetun lain ja pelastustoimen järjestämisestä annetun lain voimaapano-
laista annetun lakiluonnoksen 47 §:n mukaisen valtionavustusten takaisin-

perinnästä luopumista koskevan lainkohdan toteuttamista. Kyseisellä lainkohdalla tulee olemaan merkittävä vaikutus niille kunnille, jotka joutuvat muuttamaan niiden omistukseensa jäävien sote -kiinteistöjen käyttötarkoitusta, joita maakunta ei vuokraa siirtymäkauden jälkeen.

Muutoin Keminmaan kunnalla ei ole huomautettavaa hallituksen luonnoksesta maakuntien rahoitusta koskevan lain täydentämiseksi.

Kunnanhallituksen päätös:

Esitys hyväksyttiin.

- - - - -

Otteen oikeaksi todistaa

Keminmaa 3.4.2017

Merk. *Merja Michelsson*

Merja Michelsson

hallintojohtaja, pöytäkirjanpitäjä